

VSE PRIPRAVLJENO ZA PREDAJO

General Douglas MacArthur je iz svojega glavnega stana v Manili naznanil, da bo v torek z majhnim oddelkom padalnih čet, ako bo ugodno vreme, stopil na japonska tla na Acugi letališču, jugozapadno od Tokio, ob istem času pa se bodo ameriški marini in mornarji izkrcali blizu vojnega pristanišča Jokosuka, malo nižje proti jugovzhodu.

General MacArthur je Japoncem ukazal, da puste vse svoje aeroplane na tleh, da s svojih ladij poberejo vse razstreljivo in da naj odstranijo minka polja ter očistijo izkrcavalne okrožje.

General MacArthur je včeraj naznanil, da bo predaja podpisana na krovu oklopnice Missouri v Tokijskem zalivu 31. avgusta. Oklopnica Missouri je bila imenovana po domovinski državi predsednika Trumana.

Ko bo general MacArthur prevzel uradno predajo na bojni ladiji, bodo na njenem krovu admiral Chester W. Nimitz, admiral William F. Halsey ter zastopniki Rusije, Anglije, Avstralije in Kitajske.

Mogočno ameriško brodogradbo bo zasedlo japonsko vodovje in azijsko obal od 6 jutraj v soboto naprej ter bo stražilo izkrcavanje zaveznškega vojskovanja do 6 jutraj v torek.

MacArthur je odredil vse, da bo preprečeno vsako prelivanje krvi in da bo ostanek japonskega brodogradbo mirnim potom izročen zaveznikom. Ravno tako bo Japonska morala izročiti vse svoje aeroplane.

Da so preprečeni vsi neprijetni dogodki od strani fanatikov, je general MacArthur naročil japonski vladi, da izvede naslednje:

1. Vsi japonski vojaški, mornariški in civilni aeroplani morajo ostati na tleh, na vodi ali na matičnih ladjah do časa, ko bo odrejeno drugače.

2. Japonske bojne in trgovske ladje v japonskih vodah ne smejo nikamor odpluti; ladje na morju morajo razstreljivo zmetati v morje, ladje v pristaniščih pa ga morajo zložiti na suho.

3. Japonske ladje na morjih morajo v angleškem jeziku sporočiti, kje se nahajajo, najbližji zavezniki radio postaji, ameriški, angleški ali ruski ter odpluti proti najbližjemu pristanišču ter čakati na povelje admirala Nimitza. Na morju morajo biti ladje razsvetljene in morajo oddajati žarkomete.

4. Japonske podmornice morajo ostati na površju, razvite morajo imeti črne zastave, ponoči morajo imeti luči ter po površini morajo ...

RUSI VJELI MANDŽURSKEGA CESARJA

Ruska radio postaja je sinoči sporočila, da je rdeča armada vjela mandžurskega cesarja Keng Teha, ki si je leta 1911, ko je bil pahnjen s kitajskega cesarskega prestola, nadel ime Henry Pu Ji.

Poročilo iz Čunkinga pravi, da bodo Rusi z njim najbrže postopali zelo priaznljivo, ker ga ne smatrajo za vojnega zločinca. Ako ga bodo Rusi izročili Kitajski, bodo Kitajci z njim postopali kot izdajalcem, ker se je poslužil priložnosti v svojo korist.

Maršal Vasiljevič je o Kang Tehu kratko sporočil: "Kang Teh je varno v mojih rokah." Kang Teh, ali Henry Pu Ji je bil kitajski cesar v starosti od 3 do 6 let in se je tedaj imenoval Hsuan Tung. Ko se je moral mandžurskega cesarja rodovina odpovedati prestolu leta 1912 vsled Sunjatsenove revolucije, se je cesar umaknil v ozadje. Dovoljeno mu je bilo šest let živeti v prepovedanem delu Peipingu. Leta 1917, ko je bil star 11 let, je bil zopet postavljen na prestol. Sedem let pozneje pa je zopet postal navadni kitajski državljani. Leta 1924 je bil s vso cesarsko družino pregnan iz cesarske palače, toda Hsuan Tung se je zašel v japonsko poslanstvo. Preobleden v kulija je v tretjem razredu s vlakom potoval v Tienoin, kjer je postal Henry Pu Ji.

Ko se je leta 1931 Japonska

odpluti v naslednja pristanišča: Agana, Guam, Midway in v Subic zaliv na Filipinih. Deset milj od katerega teh pristanišč morajo počakati, da pridejo zavezniki mornarji.

5. Varnost vojnih ujetnikov in civilistov vseh zaveznških narodov mora biti zajemena in dobiti morajo stanovanja in hrano in zdravniško pomoč in njihova taborišča morajo biti zaznamovana z 20 črtilcev velikimi črkami PW (Prisoners of War).

Do 6 zvečer v soboto morajo biti vse mine v Tokijskem zalivu odstranjene in vozne poti morajo biti zaznamovane. Japonska mora preskrbeti pilote in japonski mornariško osoblje mora biti pripravljeno na suhem.

Ob 6 zvečer v ponedeljek mora biti vojno pristanišče Jokosuka pripravljeno za okupacijo in za uporabo zaveznških bojnih ladij.

Policiisti in orožniki morajo biti pri rokah, da skrbijo za red na vseh krajih, kjer se bodo izkrcavali zavezniki vojaki.

Za generala MacArthurja morajo Japonci preskrbeti primerne prostore za stanovanje kakor za njegove urade. Ravno tako morajo biti preskrbljeni prostori za njegov štab.

V torek ob 6 jutraj, ko bo general MacArthur prišel v okolico Tokija, morajo biti člani cesarske delegacije pripravljeni za konferenco z generalovimi zastopniki. Od tega časa dalje mora biti delegacija vedno pripravljena za vsako potrebo. Z njimi morajo biti tudi tolmači.

V nedeljo ob 8 jutraj mora japonska ladja priti nasproti ameriškim ladjam 20 milj na morju in jih bo vodila v Tokijski zaliv. Japonska mora preskrbeti 20 pilotov, da bodo vodili v pristanišče najmočnejše vojno brodogradbo, ki ga je še videl svet.

V soboto od 6 jutraj bodo ameriški aeroplani letali nad Japonsko in nad pokrajinami, ki jih je zasedla japonska vojska.

V imenu Združenih držav bo pogoje za predajo Japonske podpisal admiral Nimitz; prvi pa bo listino podpisal v imenu zaveznikov general MacArthur.

Kitajska bo zasedla Hong Kong

Dasiravno je novi angleški vnanji minister Bevin prejšnji teden v poslanski zbornici izrazil upanje, da bo Anglija po sedanjih vojni obdržala Hong Kong, je iz pogojev, ki jih je generalisimus Čankajšek stavil Japonski za predajo, razvidno, da bo kitajska armada zasedla močno angleško trdnjavo Hong Kong, otok Formozo, severno Indo-Kino in mali del Tailand ali Siam.

NOVI DRŽAVNI TAJNIK

Pred svojim odhodom na konferenco v Potsdam novi državni tajnik James F. Byrnes ob navzočnosti predsednika Trumana in drugih članov kabineta polaga prisego. Poleg njega stoji njegova žena.

ŠE TISOČ MILLIJONOV ZA STRADAJOČE EVROPEJCE

Washington, D. C., 23. avgusta. — Organizacija U. N. R. R. A. bode morda dobila še nadaljnjih tisoč milijonov dolarjev iz Združenih držav v svrhu pomoči stradalim Evropejcem. Tekom prihodnjih treh tednov se bode vršilo tozadevno posvetovanje v tujakšnjem mestu. Naši davkoplačevalci so dosedaj v to svrhu že plačali lepo svoto v znesku — \$1.350.000.000, oziroma toliko, kolikor so v to svrhu prispevale vse ostale države sveta.

Poročevalci zgoraj imenovane organizacije, ki se mude sedaj v Evropi, poročajo, da je položaj Evropejcev uprav žalosten in da bode samo Italija potrebovala kar petsto milijonov dolarjev v svrhu prehrane tamošnjega prebivalstva. Tudi Nemčija bode stradala, ako se jej ne pomaga. O položaju v ostalih evropskih državah, poročevalci ne poročajo ...

Strašni učinek atomske bombe

Japonski znanstvenik, ki je bil poslan v Hirošimo takoj, ko je bila na mesto vržena atomska bomba, je včeraj objavil svoje poročilo.

Iz poročila japonskega znanstvenika je razvidno, da se je bomba, ki je bila vržena na Hirošimo razletela četrtil milje visoko v zraku, in da so iz nje šinili vrtinci velikanse sile, čije učinek je bilo občutiti skozi deset minut.

Tokijski radio je sporočil, da sta bombi, ki sta bili vrženi na Hirošimo in Nagasaki, zahtevali okoli pol milijona človeških življenj in poškodb in da so bila porušena ali poškodovana poslopja na razdaljo 10 milj.

Sutezo Torii, znanstvenik v japonskem cesarskem obrambnem generalnem stanu, je po radio učinek bombe označil z besedami "strašanski prizor". Pravi, da je bila bomba vržena s padalom.

Torii se je včeraj vrnil v

Tokio in je podal svoje poročilo. Pravi, da je superbombnik 6. avgusta priletel nad Hirošimo in je iz višine 25.000 čevljev spustil bombo ter se nato obrnil proti zapadu. Ko se je bomba razpočila, je bil aeroplan že oddaljen 8 milj od kraja, kjer je spustil bombo. "Poteklo je okoli 100 sekund od časa, ko je bila bomba vržena in do časa, ko se je razletela. Ko se je padalo odprlo, je poteklo kakih 60 sekund, ko se je bomba razletela," poroča Torii.

"Ko se je atomska bomba razletela, je bilo videti blisk in bel dim, ki se je zgrnil v klobuč. Ljudje, ki so na tleh opazovali strahoviti pojav, pravijo, da so videli, ko se je atomska bomba razletela, kolobarje vročinskih žarkov. To je trajalo kakšne dve sekundi. Razstreljivno silo pa je bilo mogoče občutiti še dolgo časa.

Torii dalje pravi, da vžame 10 minut, da se hiše poderejo, nato pa prične goreti.

Druga atomska bomba, ki je bila vržena na Nagasaki 8. avgusta, je ubila nad 10.000 ljudi, nad 20.000 jih je bilo ranjenih, nad 90.000 pa jih je ostalo brez strehe. V Hirošimi je bilo ubitih nad 60.000 ljudi.

Tokijska radio postaja naznanja, da vsak dan se umirajo ljudje, ki so bili ranjeni od atomske bombe. Nekateri so bili samo malo poškodovani, toda čez nekaj dni umrjejo vsled učinka žarkov, ki jih izpušča bomba, ko se razleti. Howard W. Blakeslee, znanstveni urednik pri United Press, pravi, da to povzroča takojmenovni gamma-žarki in žarki nevtronov.

NAGASAKIJA NI VEČ

Tokijski radio je včeraj poročal, da je druga atomska bomba, ki je bila vržena na Japonsko, Nagasaki premenila v kup razvalin in da je celo porušila kmetijske hiše v daljavi deset milj.

Fotografija, ki je bila priročena v tokijskem listu Mainichi, kaže ničesar drugega kot same razvaline, kakor daleč more videti oko.

Druga fotografija, kot pravi radijsko poročilo, kaže tragični prizor v daljavi desetih milj, kjer so kmetijske hiše ali porušene, ali pa odnesene strehe.

Bombo je na Nagasaki, ki je bil arzenal in vojno pristanišče na zapadu Kijusu otoka, vrgel samo en superbombnik 9. avgusta, tri dni potem, ko je bila vržena na Hirošimo.

Tokio poroča, da je nek fotograf, ki je hitel v Nagasaki takoj po napadu, našel samo mrtvo mesto.

"Vsa pokrajina je bila dobesedno opustošena do tal," je rekel fotograf. "Ostalo je le nekaj poslopij, ki značilno stoje iz pepela. Izguba človeških življenj je ogromna. Pa tudi ono malo prebivalcev, ki so ostali, je ožganih ali drugače poškodovanih."

General de Gaulle v Washingtonu

Včeraj je došel v Washington predsednik časne francoske vlade general Charles de Gaulle na tridnevno konferenco s predsednikom Trumanom in državnim tajnikom Byrnesom. Na teh konferencah bo najbrže določeno stališče Francije med vesilami in mogoče bodo Združene države dobile svoja vojaška oporišča na francoskih otokih na Pacifiku.

IZ BURME

Admiral Mountbatten zahteva predajo

Radio postaja v New Delhi je včeraj razglasila povelje zaveznškega vrhovnega poveljnika v jugovzhodni Aziji, admiral lorda Louisa Mountbattena, na japonskega vrhovnega poveljnika južne armade feldmaršala grofa Juichi Teraucija, da se preda z vso svojo armado.

Japonci v Burmi se sami ubijajo

Kot naznanja neko poročilo iz Ranguna v Burmi, da se japonski vojaki v Burmi sami ubijajo z ročnimi granatami, medtem pa zavezniki vrhovni poveljnik admiral lord Louis Mountbatten čaka na odgovor na svoj ukaz, ki je zahteval od japonskega vrhovnega poveljnika, da pošlje do četrtka svoje zastopnike v Rangun, da se dogovore glede predaje.

Radio postaja v Singapuru naznanja, da je feldmaršal grofu Juichi Terauciju prinesel od cesarja Hirohita nek cesarjev sorodnik naznanilo, da se je Japonska podala. Poročilo dalje dodaja, da japonski vojaki niso prejeli povelja, da odklopi orožje, temveč da samo prenehajo s sovražnostmi in so poleg tega dobili naročilo, da se upirajo, ako bi zavezniki skušali napredovati, predno so pogajanja za predajo končana.

SPORAZUM GLEDE RAZDELITVE AZIJE

Iz zanesljivega vira v Washingtonu je bilo naznanjeno, da je bil med Združenimi državami, Rusijo in Anglijo dosežen sporazum glede razdelitve severovzhodne Azije. Po sporazumu, ki ga je v Moskvi dosegel kitajski ministrski predsednik T. V. Sung, bo prišla Mandžurija, ki jo je zasedla rdeča armada, in notranja Mongolija, pod oblast Kitajske, toda Rusija zahteva 50 odstotkov kontrole nad kitajsko vzhodno železnico in južno mandžursko železnico. Port Arthur bo zopet postal rusko vojno pristanišče in polovica pomolov v Dairenu bo prepuščen Rusom za trgovske namene.

Razbito japonsko vojno brodogradbo

Iz svojega glavnega stana v Gnamu admiral Chester W. Nimitz naznanja, da so ameriške bojne ladje in aeroplani tako uničevali japonske bojne ladje, da jih je od 382 ostalo samo še 55. Ravno tako je trpelo japonsko trgovsko brodogradbo, ki ima sedaj komaj še 1.000.000 ton.

Velikanski načrt zidanja stanovanjskih hiš

Hugh Potter, direktor vladnega urada za gradnje stanovanjskih hiš je objavil pred kratkim načrt, po katerem se bo pomagalo na najhitrejši način priti do potrebnega materiala za gradnjo domov.

Vlada bo storbila vse kar je v njeni moči, — pravi Potter, — da se bo proizvodnja takih izdelkov čimprej obnovila. Tekom prihodnjih deset let, dostavljajo bomo dobili v Združenih državah do deset milijonov novih hiš in stiske radi pomankanja stanovanj ne bo več.

JUGOSL. RADIO PROGRAM

V soboto med 4.30 do 5 zvečer na radio postaji WOR — "This Is Our Cause" bo proizvajal jugoslovanski radio program American Committee for Yugoslav Relief.

Dopis brez polpisa in oznake ne prištevamo. Dopis za četrtično številko naj bode v upam uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih nasebin

Dopis si nam vedno dobrodošli, ker zanjamo vse naše čitatele in se z njimi naši rojaki takorekoc med seboj pogovarjajo.

PISMO IZ CALIFORNIJE

San Bernardino, Calif. — Spet se malo oglašim, in pozdravljam vse zaposlene pri "Glasu Naroda" in obenem priložim \$2 za nadaljno naročnino. Žal mi bi bilo, ako bi mi bil ustavljen. Vračajo se zvečer z dela prav z veseljem zagledam kup listov na postelji. Ugaja mi "G. N.", ker prinaša raznovrstna poročila, kot tudi delavske. Kot ujetnik med Lahi vsaj tu čitam pristošno naš preljubi jezik. Včeraj prav z veseljem sem prečital o nas ujetnikih. Mi se neštetokrat zahvaljujemo g. tajniku, M. Kuhelnu, in vsem ostalim bratom, ki se trudijo za nas. Ednako moram biti hvaležen tudi uredništvu "Nove Dobe" in "Glasu", ko mi ga pošiljajo brezplačno.

Do sedaj prav nič ne vemo, kdaj bomo šli domov, ker tu dela je zmeram dovolj. Upajmo, da bode kmalu prišel tisti dan. Ko sem bil še v Afriki leta 1940 v Bengasi, mi je ena sorodnica pisala, kaj sem slabej napravil, da moram biti v nevarnosti. Razodeti ji nisem mogel drugače, da mi smo tiste ovčice drugih, prisiljeni tudi v pesku travo iskati. Po naravi sem se ravnal, in gledal marsikaj, kar je bilo zame koristno, ne pa kot so nekateri govorili, z dvema obrazoma. Bilo je isto leto 1940 tam v septembru, ko sem zjutraj opazoval na nekem hričku solnce, ko je vsahajalo nad afriško puščavo rdeče krvavo. Sam sem bil na dotičnem prostoru, pa tudi nekaj zapel, ker je moje srce narekovalo, v čast zmagi, in rešitvi slovenske zemlje in naroda. Čeprav je šele vojna začela, moja vest mi je dajala upanje, da zmaga bode, ker večina nas pod tujcem nismo zavrgli slovenske zvestobe. Oblaki so rudečkasti postali, kot da bi govorili: — Veliko tvojih bratov in sester bo prešlo kri za svobodo slovenske zemlje. Kot ti in ostali Primorski Slovenci, Hrvatje, zvesti svoji slovenski materi, boste pa mogoče prešli kri prisiljeno, ne vedoč zakaj.

Kot res, je marsikateri izgubil življenje od zračnega napada v tistem libijskem pesku. Nekaterim je pa dala narava srečo, da smo ostali živi, in rešeni, čeprav res kot ujetniki, ampak mislili smo vse drugače. Amerikanci nas dobro postrežejo, še bolj bi jim bili lahko hvaležni, da bi nas skupno združili, in skupno šli domov. Z veseljem bomo šli domov.

IŠČEM SORODNICO
Rad bi znal, kje se nahaja moja sorodnica HELENA ŠRAY, rojena Škrbec, vdova, iz Loške doline. Leta 1930 se je nahajala nekeje v Milwaukee, Ill. — Ker sem čital v "Enakopravnosti" iz Clevelanda, da je neki Šraj na Pacifiku zelo ranjen, zato prosim cenjene rojake, posebno iz Loške doline, da mi kateri javi, ali če se, da sama oglašim, bom vsem zelo hvaležen. — IVAN MATEVŽIČ, 56 Aberdeen St., PERTH, WEST AUSTRALIA.

NA BQJN LADJI
Chisholm, Minn. — Naj tukaj poročam rojakom malo o ladji LST 152, to je vojna ladja, ki se je vdeležila bojev na South Pacific in pri vpadu v Normandijo. Ladja je dolga 328 čevljev in ima 90mm protiz. topov. Na ladji se nahajajo sedaj 100 mornarjev, 100 marinov, 4 obrežni stražarji, 16 častnikov in Lt. Vida Ponikvar, ki commanderju Harvey Seifert pomaga kot tajnica. Ona je edina dekle, ki ima to delo, ali ona ne potuje s to ladjo, ampak z vojaškim aeroplanom. Samo toliko časa je na ladji, dokler ladja stoji na enem mestu.

Naj sedaj še opišem, kaj sem videla na tej ladji. Lt. Vida me je prišla osebno povabiti, ako hočem iti z njo in njenim očetom in materjo v Duluth, Minn. 11 avgusta, in sem se vabilu z veseljem odzvala. To rebo v soboto zjutraj smo se odpravili s Ponikvarjevo karno. Vožnja je bila prav prijetna. Okoli enajste ure pri demu v Duluth in odložimo naše kovčke v hotelu, kjer smo v soboto večer prenočevali. Potem gremo na pomol.

Give a fighter's child a fighting chance

"YOU can help me win . . ."

TAG DAYS to Equip Tuberculosis Clinics in Yugoslavia Aug. 23rd, 24th & 25th

AMERICAN COMMITTEE FOR YUGOSLAV RELIEF of the War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent 58 Park Avenue, New York 16, N. Y. President's War Relief Control Board, License No. 553

Sedaj naj pa se poročam dve smrti nesreči. Zadnji teden 6. avgusta sta bila tukaj v jami ubita dva rojaka: Mike Kočvar, star 33 let, rojen tukaj in Joe Burak, star 44 let, rojen nekeje na Primorskem, v Jugoslaviji, kjer zapuščala ženo in dva otroka. Mike Kočvar zapuščala tukaj ženo, starše, pet sester in dva brata, ki se oba nahajata v armadi.

Pokojni Mike Kočvar je bil dobro poznan tudi v Chicagu, ker je tam delal eta 1930 in 33 do 34 v tovarni. Bil je vesele narave in dober družabnik. Moje globoko sožalje družini.

Naši fantje se vračajo domov, eni samo za 30 dni, drugi so zopet častno odpuščeni, ker so bili ranjeni na bojnem polju, med temi zadnjimi je tudi Joe Ticher, ki je imel na 1. avenui popravljalnico čevljev predno je še v vojno in je bil poslan v Evropo in se je nahajal komaj tri tedne v Nemčiji, ko je bil nevarno ranjen id šrapnela v nogo in roko. Sedaj se nahaja doma in ni še popolnoma okreval od ran in mi želimo skorajšnjega ozdravljenja.

PISMO IZ STAREGA KRAJA

Mrs. Nachtigal iz Worcester, N. Y., je od svojega brata iz Domžal prejela te dni pismo, ki se glasi:

Ljuba sestra! Po dolgem času se ti zopet enkrat oglašim, ako bodeš prejela moje pismo. V tem času se je mnogo spremenilo, odkar ti nisem, oziroma nismo bili v stikih. Veliko smo pretrpeli in velikega hudega preživela. Upam, da je to vse za nami in da bomo začeli novo življenje.

Popisati se ne da vsega, kar se je godilo. Tukaj bi morali samo doživeti, potem bi že vedli, ali drugače je nemogoče popisati. Človek izgubi še vse živce v takih težkih časih. Samo to gledati, kaj se je z ljudmi delalo in pobijalo in preseljevalo, to je nekaj groznega; ali saj ste gotovo brali in slišali.

Zdaj ti moram povedati malo domačih stvari. Najprvo ti moram povedati, da je Cili od Polketa umrla in Polde je težko ranjen in še leži. In sicer je eden bombo vrgel v kuhinjo in je bila Cili mrtva in Polde težko ranjen. Polde je še v postelji, še ne hodi. Pepa in otroci so v lagarju v Nemčiji; ona in en sin sta v Salzburgu, ena je v Budapešti ostala, eden fant je bil v Linzu in drugi dve sta v Nemčiji, nekeje, saj še sam ne vem, kje so saj zdaj; sploh nimam nič stik z njimi.

Za Korla tudi ne vem, kje je. Mislim, da ga ni več, ker tam so bile težke borbe, tako da človek, ako malo misli nazaj, da se čudi, da toliko prenese. Malčim moč je še pri Partizanih. On je šel še pred letom dni v gozdove, kakor jih je šlo na stotine drugih in zdaj je bil za par dni doma in je šel zopet nazaj. Mnogo jih je ostalo po gozdovih in veliko pomrlo po lagarjih, ali, hvala Bogu, nas še ni preveč zadelo. So družine, ki so čisto uničene, imajo vse požgano in porušeno. Strahu smo preživeli zelo veliko, enkrat od ene strani, drugič od druge, veliko pa od zraka.

Pri Jožetovem Francelu tam so žena, hčerka in sin bili ubiti od bombnega napada. Justina je živa in zdrava, ina enega fanta, je star 12 let in

KARDELJ . . .

Nadaljevanje z 2. strani.

prej, pravilna in da je na tej poti potrebno vstrajati do kraja, do zmage, jutrajšne sreče, do polne zmage in srečne bodočnosti slovenskega naroda. Na tej poti pod vodstvom maršala Tita, ki je stal na čelu naše narodno-osvobodilne borbe od prvih dni našega upora, samo na tej poti bomo dosegli popolno zmago, ki se nahaja v zedinjenju slovenskega naroda in v njegovi jutrajšnji sreči in blagostanju.

Mi čvrsto verujemo v to zmago in potrebno je, da pojdemo za njo odločno in neumorno na delo.

V tem smislu, tovariši in tovarišice, se vam še enkrat zahvaljujem za vaše pozdrave in želim, da vaši napori in vaše žrtve čim prej dovedejo do tega, da bo slovenski narod končno svoj lastni gospodar na vsem teritoriju združene svobodne Slovenije, zedinjene z ostalimi jugoslovanskimi narodi v demokratični federativni Jugoslaviji. To bo istočasno privedlo do tega, da bo vsak slovenski delavec, vsak kmet in delovni izobraženec, ves delovni slovenski narod našel svojo srečo, mir in blagostanje v svoji hiši. Življa srečna, svobodna in zedinjena Slovenija v svobodni federativni Jugoslaviji!

punca je stara 10 let. Malčiči in ma tudi enega fanta, ki je 5 let star, punca je stara 6 mesecev. Povedati ti moram, da sem se jaz poročil in sem prav zadovoljen in imam prav pridno ženo, sicer je iz Domžal ali jo ne bodeš poznala, ker ni Domžakanka. Rojena je v Dalmaciji, je šivilja. Jaz sem se nahajal celo vojno doma in sem bil v tovarni. V Jaršah se je tudi spremenilo, oče je umrl že pred letom dni in Viljem je prišel srečno domu od Partizanov ali mati so zelo slabi, ker je že stara in sama doma.

Jaz bi ti že še kaj pisal, ali, saj zaenkrat ti ne morem. V Domžalah se je pa tudi mnogo spremenilo. Veliko ljudi ni več tukaj in Nemce so večinoma vse selili proč in so pustili vse premoženje tukaj. Med njimi je tudi Kolenkova Kristina. Ona je imela dve hiše in je obe zgubila in njeno mater so tudi selili; kam so jih selili, se ne ve, tako da v Domžalah ni nobenega Nemca več. Jula, ne vem, ako se bomo še katerikrat vidli; zelo težko. Velikokrat mislim koliko nas je bilo in smo raztreseni po

vsod. Velikokrat sem mislil na vas, da bi bil človek tam, ali žalibog ste bili tam vsaj varni za življenje. Ali minulo je. Kadar bode šla bolj redno pošta in da se bomo mogli slikati, ti bom poslal sliko, ker do sedaj se nismo še mogli slikati. Drugič ti bom že še kaj pisal, ako bodeš dobila to pismo, odgovori mi, da bom vedel.

Zdaj Vas pa vse skupaj lepo pozdravimo. Upam, da ste vsi skupaj mi zdravi.

Jaz in žena — Vinko. Domžale pri Ljubljani, Federativna Jugoslavija. 6. julija, 1945.

Smrt rojaka

Indianapolis, Ind. — 7. avgusta je umrl na svojem domu Frank Gerbec star 64 let. Doma je bil iz Kambreška, Ročinj. Primorsko, odkoder je prišel v Ameriko leta 1925. Bil je naročnik na "Glas Naroda" vsa ta leta. Tukaj zapuščala žujočo soprogo Mary, dve hčeri, Anno in Margaret; v stari domovini sestro Jozefo Maiti. Naj počiva v miru.

Naročnik — L.

HELP WANTED :: ŽENSKO DELO :: HELP WANTED (Female)

ASSORTERS
MUST BE EXPERIENCED
PEARL BUTTONS
Steady — \$35 Week — 5 Days
Pleasant Surroundings—Apply
OHIO PEARL BUTTON CO.
110 W. 34th ST., N. Y. C.
(163-165)

IZURJENE CROCHETERS
(KVAČKANJE)
Dobre delavske razmere — Dobra plača — Celotni ali delni čas.
SEFRI NOVELTY, 2700 Broadway, (Near 103rd St.) N. Y. C. ROOM 3
(161-167)

THE AIKOR LUNCHEONETTE
260 West 39th St., New York City
NEEDS A
GRIDDLE GIRL
(Experienced)
Good Salary Good Hours
CALL AT ONCE! LO 3-8415
(164-166)

ŠIVALKE
(IZURJENE)
NEGLEGES IN BLOUSES
DOBRA PLAČA — 37½ UR
DEL RAY NEGLIGEE
37 EAST 21st ST., N. Y. C. 7th fl.
CALL AT ONCE!
GR 7-0937
(164-166)

ŠIVALKE
NA BOLJŠE VRSTE
ŽENSKO OBLEKE ali NEGLEGES
JAKO DOBRA PLAČA
STALNO DELO
PERFECT NEGLIGEE CO.
16 EAST 34th ST., N. Y. C.
(164-166)

GIRLS SEWING MACHINE EXPERIENCE
\$28 — START — 5 DAYS
40 HOURS — STEADY — Apply
GILGOTT BROTHERS
283 WEST 40th ST., N. Y. C.
(164-166)

HIŠNA DELAVKA
PRIPROSTO KOHANJE
SPI NOTRI — DOBRA PLAČA
LASTNA SOBA IN KOPALNICA
Pokličite SC 4-6564
(163-165)

FUR FINISHER
Potem tudi LINING FELLER
DOBRA PLAČA — STALNO DELO
Vprašajte:
S P R I N S K Y
115 WEST 30th ST., N. Y. C.
Soba 706
(163-167)

ROČNE ŠIVALKE
na FINE OTROŠKE OBLEKE
Potem tudi STROJNE ŠIVALKE
STALNO DELO
CARADELE
387 FOURTH AVE., N. Y. C.
(163-170)

OPERATORS
Izurjene na Singer stroje
OTROŠKE "WASH SUITS"
Vprašajte:
SUPREME ROMPER COMPANY, INC.
120 FOREST STREET
Evergreen 7-2188
BROOKLYN, N. Y.
(160-166)

WOMEN
EXPERIENCED IN
GIFT PACKING
EXCEPTIONAL PAY
GOOD WORKING CONDITIONS
Telephone WA 5-4781
(160-166)

ŠIVALKE
NA "BLOUSES"
SECTION DELO
DOBRO PLAČANO
BEINER GARMENT CO.
127 W. 25th ST., N. Y. C.
8th Floor Front
(161-167)

GIRLS WANTED FOR NOVELTY WORK
40 hour week — \$25 w'kly to start
WILL TRAIN YOU
Steady work — Advancement
Apply 8:30 AM to 5 PM
M & J NOVELTY
237 West 27th St., N. Y. C.
(160-166)

BAKERY SALESGIRLS
Full Time — Paid Vacations
No Sundays — Free Laundry
CUSHMAN'S SONS INC.
641 W. 125th ST., or 164 E. 50th St., nr 3rd Ave., New York City
Apply Mornings
(161-164)

MILLNERY
PIECERWORKERS
IZURJENE NA BOLJŠE KLOBUKE
DEKLE ZA SPOŠNO DELO
Dobra plača: stalno delo. — Pridite takoj! — RU - JON MODES
16 EAST 52nd ST., (8th floor) NYC
Phone: PL 5-5715
(159-165)

MILLINERS
(IZURJENE)
STALNA SLUŽBA DOBRA PLAČA
OGLASITE SE TAKOJ!
BAND BOX HAT SHOP
161-11 Jamaica Ave., JAMAICA, L. I.
Pokličite JA 6-9429
(161-167)

GIRLS on EMBROIDERY & LACE
LACE APPLIQUE
SEWING MACHINES
Also Straight Stitches, Wilcox & Gibbs & Singer Machine, also Zig-Zag Machines. Fine pay, steady work.—SIGHNOL EMBROIDERY CO., 114 West 104th St., N.Y.C.
(161-167)

SEAMSTRESS
EXPERIENCED ON
FANCY SACHETS PILLOWS
STEADY POSITION OR PIECE WORK
Exceptional Pay — Good Working Conditions
Telephone WA 5-4781
(160-166)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na to oglaš. — Mogoče bo komu vstrčeno.

Vabljeni ste, da se vdeležite BEER PARTY

katero priredi SLOV. PEVSKO DRUŠTVO "SLOVAN" V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU 253 Irving Ave., cor Bleecker Street, BROOKLYN, N. Y. v soboto zvečer, 25. avgusta, 1945 Brezplačno pivo od 8 — 12 polnoči. VSTOPNINA \$1.25 V obitno vdeležbo se priporoča — "SLOVAN"

SERZANT DIAVOLO

:: :: Spisal MARCEL PRIOLLET :: ::

(57)

S to lažjo je zamašil Maxime de Frileuse, ki bi mu mogla očitati strahopetnost in ga prisiliti izpremeniti junaški in plemeniti sklep, storjen v popolni zavesti odgovornosti in v popolnem skladu z vestjo.

S tem je tudi prihranil Yvetini materi očitke vesti. Grofica de Royaljoie je bila namreč poročena s častnikom in dobro je poznala vojaško disciplino. Vedela je, da vojno sodišče z vojaškimi begunci ne pozna šale. Ne bila bi prenesla zavesti, da tvega seržant svojo čast in morda celo svojo glavo, da obvaruje njo sramoto.

Na to je mislil Beatricein brat, ko se je izprehajal po parku Alberta I., kjer je imel doleden sestanek s polkovnikovo ženo.

Sklenil je bil lotiti se takoj dela in zato je poslal Moniki pismo, v katerem jo je prosil, naj pride v park, ker mora govoriti z njo o najni in važni zadevi.

Še vedno mu ni bilo žal, da je ostal v Nizzi. Nestrpno je čakal, da odbije njegova ura, ko temeljito obračuna z lopovi, ki so planili na grofico de Royaljoie liki jastrebi na mrhovino.

A ko bo vse končano, se da aretirati. Kot milost bo prosil, naj ga nemudoma pošljejo na bojišče. Na bojni poljani si pa pripori odpuščanje z novimi junaštvji, katerih je bil že vajen. Po junaških činih ga pomilostite in potem bo morda lahko mislil na lastno domače ognjišče, seveda če se Borisu Kantemiru posreči najti Beatriceo.

Maxime de Frileuse je vse vedel in zato je videl na obrazu grofice de Royaljoie sledove prečutih noči in strahu pred bližnjo bodočnostjo.

Maximu de Frileusu fantazija nikoli ni pošla. Nedvomno bi bila še krožila na krilih časa in prostora, da ni seržant zagledal grofice de Royaljoie, ki se mu je naglo bližala.

Junak tujske legije je hitel ženi svojega polkovnika naproti. Zagledal se je v njen izmučeni obraz in v njene objokane oči in spoznal je, da stoji uboga grofica na zadnji postaji križevega pota, na katerega so jo bili pogurali brezvestni banditi.

Nesrečnica ni mogla zbrati petdeset tisočakov, ki bi jo bili rešili. Vedela je pa, da ji bo drugi dan usodna menica predložena v izplačilo. Plačati seveda ne bo mogla. Posledica bo, da izpolni bratovščina "Črne perunike" svojo grožnjo. Njena zakonska sreča bo anečena, njena sramota razgaljena.

Čim bolj je gledal nesrečno grofico, tem bolj se mu je smilila.

Znova si je čestital, da je tako vztrajen in čeprav je vedel, da ga čaka nova sramota, je bil ponosen, da je postal dezertar.

S ponosno dvignjeno glavo in samozavestnim korakom je stopil seržant Diavolo pred polkovnikovo soprogo.

Spoštljivo jo je pozdravil in pokazal na stole, stoječe ob strani sredi grmičev škrlatno rdečega rododendrona. Sedla sta.

Grofica de Royaljoie je bila nekam začudena. Maxime ni čakal, da bi ga vprašala, čemu jo je povabil na sestanek. Spregovoril je takoj:

— Oprostite, milostiva, da sem si dovolil povabiti v park. Morava se med štirimi očmi pomeniti.

V hotelu "Imperia" imajo stene ušesa. Saj sami veste, kaj se dogaja v njem. Tu v parku, kjer se igrajo otroci, se pa ni treba bati, da bi naju kdo slišal. Najin pogovor se ne bo zdel nikomur sumljiv.

— Ne vem, kam merite, — je dejala Monika.

— Tako vam povem, poprej mi pa še dovolite, madame, da vas ponovno zagotovim, da imate v seržantu Diavolu najzanesljivejšega služabnika. Mislite si, da sem zvest pes, pripravljen braniti vas in napasti vsakega, kdor bi vam hotel storiti kaj zalega.

Monika de Royaljoie je začudeno gledala seržanta.

Še nikoli ni govoril z njo tako svečano in navdušeno. Nikoli ni videla v njegovih črnih zenicah takega ognja. Še bolj je pa strmela, ko ji je seržant pogledal naravnost v oči in vprašal:

— Pes naj ugrizne jutri, kaj ne?

— Jutri . . . jutri . . . zakaj vprašujete to?

— Je jeclja grofica de Royaljoie prestrašeno.

— To veste sami najbolje, madame. Jutri je dan plačila.

Monika je v okupu sklenila roke in zadržala po vsem telesu.

Seržant Diavolo . . . navaden podčastnik, podrejen polkovniku . . . ve za njeno največjo tajno.

Toda grofičina groza ni trajala dolgo. Pomislila je, da ta mož ni njen sovražnik, in zašepetala:

— Vi veste . . .

— Vse! — je priznal Maxime de Frileuse odkrito.

Povesil je glavo in pripomnil v zadregi:

— Kaj morem za to . . . Bi sem v salonu kraj vaše sobe, ko ste odkrili svojo tajno gosposlični Yveti . . . Vse sem slišal.

Prisegam pa, madame, da sem v tistem hipu sklenil čuvati vašo tajno na dnu duše. Trdno sem tudi sklenil priskočiti vam na pomoč, če bo treba.

. . . Dalje prihodnjic.

VEŽBANJE ZA POTREBE MIRU

Vzdržema je deževalo, vlačil in mrzel veter je stresal taborišče, toda vse to ni motilo običajne rutine dela. Brezbrizno, ko da ni tega neprijetnega dežja, so hodili dijaki iz poslopja v poslopje — vsem se je mudilo — in sicer in tehtnih vzrokov.

To ni navadna višja šola, temveč vežbalnica, kateremu ni para. Učenci so odrasli moški in žene, katerih preteklost je znamenita in morda celo slavna. Vsi se vežbajo za posel zgodovinske važnosti in ogromnega obsega. Vežbajo se za mir.

Po šestih tednih napornega učenja se bodo pridružili onim množicam mož in žena, ki odhajajo v zahodno Evropo pod praporom UNRRA-e, to je, administracije zedinjenih narodov za pomoč in podporo, da pomagajo napraviti red tam, kjer je 12 let fašizma pustilo za seboj le kaos, razvaline in bedo. A potem se bodo obrnili še na drugo stan in odšli na Daljni vzhod.

Tukaj, na športnem zemljišču univerze Maryland, komaj 9 milj od Washingtona, je zbrala UNRRA moške in žene iz vseh delov sveta, da podučujejo in se uče. Tu najdeš Francozov in Nizozemcev, Angležev, Švedov in Dancev, Jugoslovancev in Grkov, Norvežanov in Poljakov, Albancev in Čehov, Braziljancev in Kanadčancev, Kitajcev in Filipincev — vsi pa so poslovno izurjeni, da v katerem koli pogledu pomagajo UNRRA-i pri njenem delu. To je skupina izbranih ljudi, izbranih v dobesednem in prenešenem pomenu besede, in govora jezike teh dolgo zatiranih in zdaj osvobodjenih človeških množic na vzhodu in zahodu.

Istčasno se nahaja v tem centru vežbanja le po 150 do 200 oseb, toda vsaka taka skupina od 150 do 200 oseb predstavlja skupne sposobnosti kot jih je mogoče najti le v mednarodni legiji te vrste.

Ko korakata čez prostor v smeri proti čitalnici, se vpočkjeni kanadski general in kapitan ameriške vojne mornarice ustavita, da bi pozdravila zapeljivo kanadsko dekle, ki je v Angliji za časa zračnih napadov ustanovila zasilno bolnico za žrtve in pozneje po-

kolona? — je vprašal tovariš Tito. Pokazal sem mu pot. Bil sem utrujen in sestradan. — To je bil eden najtežjih dni, toda zame bo ostal v najlepšem spominu.

Septembra 1943. so borci IV. črnogorske proletarske brigade napravili slavno pot od Tuzle do Kolašina, prihiteli so na klic črnogorskega ljudstva po rešitvi, da osvobodijo domovino. Štiristo mladih proletarcev z Luko je jurišalo na trojno žico, s katero je bilo opasano mesto Kolašin, gnezdo črnogorske reakcije. Mesto je bilo osvobodeno, toda boji še niso bili končani. Četniški banditi so vedeli, da bodo za vedno izgubili črno goro, če si ne pridobije zopet Kolašina. — Bitka za obrambo mesta je trajala šest dni.

V bitki za osvoboditev in obrambo Kolašina so preliči kri sinovi črne gore, Srbije, Bosne in Dalmacije. V bojih je v juriših padel tudi tovariš Jurica Ribar, sin predsednika AVNOJ-a Ivana Ribarja. — Zmaga pri Kolašinu je naznaila novo dobo za črnogorsko ljudstvo.

Luka Mijatović je bil v teh borbah ranjen. Ko so jeseni 1944 korakale naše brigade Rdeči armadi nasproti, je IV. črnogorska brigada ostala sama na odseku Kruševca v bojih s četniki. Drugi in tretji bataljon brigade sta bila od-

magala organizirati kanadske WRENS. Po svojem poklicu je izučena dietistka, ter je bila sprejeta v UNRRA-o kot strokovnjak za prehranjevanje izstradanih bolnikov, ki ne morejo zavzavati navadne hrane. Določena je bila za odhod na Balkan — zdaj je morda že tam.

Skupaj so odšli vsi trije po stopnicah v čitalnico, oddali svoje dežne plašče in se vsedli, da poslušajo predavanje o duševnem razpoloženju trpečih ljudi. Par sedežev od njih je mlad mož, žalostnega obraza, ki napeto posluša. On je švedski diplomat na dopust, in se navidezno še ni popolnoma popravil po duševnem trpljenju, ker ni mogel pomagati vsem onim, ki so bili določeni za deportacijo in morebitno smrt, ali pa za suženjsko delo. Bil je namreč v Parizu, kjer je bila njegova naloga, da se kot pooblaščenec vlad v izgnanstvu briga za njihove ljudi po okupaciji Pariza po Nemcih.

Toda njegovi spomini niso nič bolj strašni kot spomini dveh mladih žena, ki sede na njegovi strani. Prva je Helena Matouskova, Čehinja, katere se bodo spominjali tisoči njenih sodeželancev, ker je bila hraber borec podtalnega gibanja. Druga pa je Eva Landsberg, ki je zdaj nastavljena pri zdravstvenem uradu Zedinjenih držav kot otroška zdravnica s činom majorja. Njen oče, slaven zdravnik v Berlinu je bil umorjen od Gestapa.

Vsi žive zdaj v preprostitih, nekako vojaških razmerah, ki so slične razmeram, v katerih bodo živeli v deželah, kamor so namenjeni. Spe v preprostitih barakah in morajo sami posteljati. Jedo v vojaški menzi in se tudi telesno pripravljajo na trde življenske pogoje, katerim utegnejo biti izpostavljeni v Nemčiji in v osvobojenih deželah.

Toda kar je najvažnejše v njihovem šest-tedenskem vežbanju v College Park-u, Md., so učni t.čaji in predavanja, ki jim dajejo splošni pregled ciljev UNRRA-e, njene organizacije in njenega delovanja. Tu so jim tolmači pokrajine in ljudstva, med katerimi bodo najbrže živeli in delali. Tu se nauče ocenjevati probleme ljudi, ki trpe pomanjkanje. Tu bode vpogled v druge pomožne organizacije, s katerimi bodo imeli stike, in tu se tudi nauče vsega potrebnega, kako nastopati in vsaj do neke mere tudi jezika, katerega govori dežela, v katero so namenjeni.

Učiteljski zbor je ravno tako mednarodnega značaja kot učenci. Ravnatelj, dr. Frank Munk, je češki ekonomist, ki je pobegnil iz Prage leta 1939. Dr. Bertha Kraus, rojena v Kölnu in z daj Amerikanka, dela nekaj časa v centru vežbanja, ostalo pa v Bryn Mawr College-u, na katerem je profesorica za socialno gospodarstvo in raziskovanje. — Za UNRRA-o predava o zgodovini mednarodne podpore ljudi, ki trpe pomanjkanje. Dr. Bertram Pickard, poglaviti nadzornik vežbanja, skrbi za krajevni poduk in predavanja v UNRRA-i in družbami, ki so z njo v zvezi in je po narodnosti Anglež. Bil je dolga leta v Ženevi kot načelnik takozvane Friend's Service Center-a.

Prav kot učenci sami so tudi učitelji v mnogih slučajih strokovnjaki in vedah, ki so potrebne za izvrševanje zunanjega dela UNRRA. Med njimi se nahajajo administrativni uradniki, zdravniki in bolničarke, inženirji, knjigovodje zana. Luka je dobil nalogo, da dobi zvezo. Čeprav bi moral napraviti pot po ovinkih, je presegal pot ter se prebil skozi same četniške položaje. Tako je prišel do bataljona.

MOŠKO DELO

Help Wanted (Male)

WATCHMAKERS

EXPERTS FOR TRADE SHOP

Clean Work — Average Earnings

\$150 Weekly

Steady Position—Excellent Conditions

ALMA SERVICE

72 Bowery, N. Y. C. Tel. WA 5-5512

(157-169)

LATHE OPERATOR—

MECHANIC

on HEAVY LATHE—60 in. swing

STEADY WORK

Apply FABRIC MACHINERY CO.

192 BAKER ST., Brooklyn, N. Y.

Evergreen 9-6154

(164-171)

SHOES

Niggerhead Operator

ON

MCKAY—LEATHER SLIPPERS

Steady work — Good pay — Also

HAND LASTER

Apply: VICTORY FOOTWEAR

55 Frankfort St., nr. City Hall

N. Y. C.

(164-171)

MOŠKI

IZURJENOST NI POTREBNA

ZA SPLOŠNO DELO V ICE

PLANT — Dobra plača — Mnogo

nadurnega. — Vprašajte:

603 EAST 82nd STREET

New York City

(163-170)

IZURJEN LOTAR

na "HOLLOWARE"; potem tudi

PLATER za posredno posodo

Izvrstna priljubljenost in plača za

pravega moža. — Vprašajte:

SORENSEN ART PLATERS

57 ELDRIDGE STREET, N. Y. C.

(163-165)

PLUMBERS

with STEAMFITTING Experience

Stalne službe — Povoljna bodočnost

Dobra plača. — Vprašajte takoj!

TOWN ENGINEERING &

MAINTENANCE CO.

2754 NOSTRAND AVE., B'KLYN

Pokličite NA 8-8261

(159-165)

WATCHMAKERS

IZVRSTNA PRILJUBLJENOST ZA

PRAVO OSEBO

5 dni na teden; stalna služba; dobra

plača; povoljna bodočnost

OGLASITE SE TAKOJ!

OMEGA, 608 — 5th AVE., N. Y. C.

Pokličite BR 9-4895

(159-165)

DRŽAVLJANSKI

PRIROČNIK

Knjižica daje poljudna navodila,

kako postati ameriški državljan

(V slovensčini) Cena 60 centov

Dobite pri Knjigarji Slovenic

Publishing Co., 216 West 18th

Street, New York 11, N. Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj nasel, kako bi bilo mogoče po sedanji vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljeni v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbojnejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da združeno državo pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihove slobode in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naselov knjige prebrati iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleščino.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov . . . Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevniki s tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Filliam Money Order na \$..... za lastnoročno podpisano(1) knjigo(1):

.....

.....

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.